

Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi

The Journal of International Social Research

Cilt: 7 Sayı: 35 Volume: 7 Issue: 35

www.sosyalarastirmalar.com Issn: 1307-9581

TÜRK EDEBİYATINDA MİRÂCNÂMELER ÜZERİNE HAZIRLANMIŞ ÇALIŞMALAR HAKKINDA BİBLİYOGRAFYA DENEMESİ

A BIBLIOGRAPHY TRIAL ABOUT WORKS PREPARED ABOUT MİRAJNAMES IN TURKISH LITERATURE

Emrah GÜLÜM*

Öz

Türklerin İslamiyet'i kabul etmesini müteakip olarak edebiyatımızda başlayan İslam'ı tanıtmaya çalışmaları, genel itibariyle tasavvuf ve İslam öğretisi ile Hz. Muhammed etrafında yoğunlaşmıştır. Hz. Muhammed'in anlatıldığı eserler arasında ise en revaçta olanı *Mirâc-nâmeler*dir. Hz. Peygamber'in Mescid-i Haram'dan Mescid-i Aksa'ya gitmesi, oradan da Allah katına çıkması ve sonra da Mekke'ye geri dönmesi mucizesini anlatan bu eserler, 9. yüzyıldan itibaren edebiyatımızda yer etmeye başlamıştır. Birçok divan şairinin gerek müstakil olarak, gerekse de *Divan* ve *Mesnevî*lerinde bölüm olarak kaleme almış olduğu bu eserler, öz itibariyle ayındır ancak üslup ve ayrıntılar açısından farklılıklar göstermektedir. Klasik Türk Edebiyatı'nda bu kadar rağbet gören bu tür üzerine, günümüze yaklaştıkça da bir hayli çalışma yapılmıştır. *Mirâc-nâmeler* hakkında hazırlanan çalışmaları esas alan ve bunları derlemeyi amaçlayan bu çalışma, mümkün olduğunca çok veri tabanı ve kaynakça taranarak hazırlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Mirâc, Mirâc-nâme, Mirâciyye, Mirâc-ı Nebî, Bibliyografya.

Abstract

After approving Islam, Turks tried to define Islam itself and they did that by concentrating on Islamic teaching, mysticism and Prophet Muhammed. Among the all works about Prophet Muhammed, the most popular genre were *Mirajnames*. *The Mirajnames*, which about Prophet Muhammed's journey from Mecca to Medina and after that to the God and return to Mecca in a moment, began to place in our literature until 9th century. Lots of *Divan* poets wrote *Mirajnames* individually or relatedly to their *Divans* and *Mathnawis*. *The Mirajnames* were generally mention about the same subject, but they seperated from each other about details and wording. There were to many works about *The Mirajnames* in last years because of *The Mirajnames* are high favor subjects in The Classical Turkish Literature. In this work, we tried to classify books, articles, thesis, symposiums and proclamations about *The Mirajnames* subject by searcing as many as data and bibliographies.

Keywords: Miraj, Mirajname, Mirajiyye, Prophet's Miraj, Bibliography.

GİRİŞ

Türklerin İslamiyet'i kabulünden sonraki dönemlerde gerek insanlara İslam dinini tanıtmak, İslam ahlakının halk arasında yerleşmesini sağlamak, gerekse de dönemin devlet adamlarının lütuflarına mazhar olabilmek adına müellifler birçok türde sayısız dini eser kaleme almışlardır. Tevhid, Esmâ-i Hüsnâ, Münâcât, Na't, Mirâciye/Miracnâme, Esmâ-i Nebi, Gevhernâme, Dolabnâme, Siretü'n-Nebi, Mucizât-ı Nebi, Hicretnâme, Mevlid, Hilye, Maktel-i Hüseyin, Tenbihnâme, Muharremiye, Vücutnâme, Nasihatnâme, İbretnâme, Fetvanâme,

* Arş. Gör.; Anadolu Üniversitesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü; emrahgulum.tde@gmail.com

Fütüvvetnâme, Minbernâme, İstihracnâme, Tacnâme, İstimdadnâme, Ramazannâme, Tahassürnâme, Tarikatnâme, Hadis çevirileri, Siyer ve Şemayil, Kaside-i Bürde ve Kaside-i Bürde çevirileri, Muhammediyye ve Ahmediyyeler, Gazavatnâme, Şefa'atnâme, mersiye, maktel, akaid, iman, itikat ve amelle ilgili eserler (fıkıh, namaz, oruç, Menasikü'l-Hac, Kâ'benâme), dinî hikâyeler, meleklerle ilgili manzumeler ve semavi kitaplar (Kardaş, 2013: 1178) ve Tevbenâmeler dini konuların işlendiği edebi türler arasında sayılabilirler. Bu türlerin içerisinde, en çok kaleme alınan konulardan biri de Hz. Muhammed'in doğumunun, hayatının, nübüvvetinin ve mucizelerinin konu edildiği eserlerdir. Yine bu eserlerin arasında, konu olarak en çok işlenen olaylardan biri ise *Mi'râc* hadisesidir.

Mi'râc kelimesi Arapça "urûc" mastarından, hem ism-i âlet, hem de ism-i mekân olarak "yukarı çıkma aleti, merdiven, çıkılacak, yükselecek yer, göğe çıkma, Mi'râcu'n-nebi"¹ anlamlarına gelmektedir. Terimsel ifadeyle ise Hz. Muhammed'in bir gece Mekke'den (Mescid-i Haram) Kudüs'e (Mescid-i Aksa), oradan da Allah'ın katına yükselerek, Allah'a Kâbe Kavsey² kadar yaklaşması ve bu âlemde peygamberlerin ruhlarıyla görüşmesi, Cenneti, Cehennemi, melekleri görmesi ve çok kısa bir an içinde Mekke'ye geri dönmesi mucizesini anlatır.³

Mi'râc hadisesinden Kur'an-ı Kerim'in İsrâ ve Necm surelerinde bahsedilmektedir. 17. sure olan İsrâ⁴ suresinin birinci ve altmışıncı ayetlerinde hadise şu şekilde buyurulmuştur:

"Kendisine âyetlerimizden bir kısmını gösterelim diye kulunu (Muhammed'i) bir gece Mescid-i Haram'dan çevresini bereketlendirdiğimiz Mescid-i Aksa'ya götüren Allah'ın şanı yücedir. Hiç şüphesiz o, hakkıyla işitendir, hakkıyla görendir."⁵

"Hani sana, "Muhakkak Rabbin, insanları çepeçevre kuşatmıştır" demiştik. Sana gösterdiğimiz o rüyayı da, Kur'an'da lanetlenmiş bulunan o ağacı da sırf insanları sınamak için vesile yaptık. Biz onları korkutuyoruz. Fakat bu, sadece onların büyük azgınlıklarını (daha da) artırdı."⁶

53. sure olan Necm⁷ suresinin 1-18. ayetleri arası hadiseyi hem dolaylı hem de doğrudan anlatmaktadır.

"Battığı zaman yıldız andolsun ki, arkadaşınız (Muhammed haktan) sapmadı ve azmadı. O, nefis arzusu ile konuşmaz. (Size okuduğu) Kur'an ancak kendisine bildirilen bir vahiydir. (Kur'an'ı) ona, üstün güçlere sahip, muhteşem görünümlü (Cebrail) öğretti. O, en yüksek ufukta bulunuyorken (aslî sûretine girip) doğruldu. Sonra (ona) yaklaştı derken sarkıp daha da yakın oldu. (Peygambere olan mesafesi) iki yay aralığı kadar, yahut daha az oldu. Böylece Allah kuluna vahyedeceğini vahyetti. Kalp, (gözün) gördüğünü yalanlamadı. (Şimdi siz) gördüğünüz şey hakkında onunla tartışıyor musunuz? Andolsun ki, o, Cebrail'i bir başka inişte daha (aslî suretiyle) görmüştü. Sidretü'l Müntehâ'nın yanında. Me'va cenneti onun (Sidre'nin) yanındadır. O zaman Sidre'yi kaplayan kaplamıştı. Göz (gördüğünden) şaşmadı ve (onu) aşmadı. Andolsun, o, Rabbinin en büyük alametlerinden bir kısmını gördü."⁸

Mi'râc hadisesini anlatan eserler edebiyatımızda İslamiyet'i kabul ettiğimiz 9. yüzyıldan itibaren görülmeye başlanmıştır. (Hacıhaliloğlu, 2006: 3) *Mi'râc-nâme*, *Mi'râciyye* veya *Mi'râc-ı Nebî* olarak isimlendirilen ve mensur veya manzum olarak kaleme alınan bu eserler, içerik olarak aynı şeyi anlatmasına rağmen detaylandırma ve üslup konusunda birbirlerinden ayrılırlar. Daha çok kaside tarzında yazılan *Mi'râc-nâmelere*, menkabevî bir anlatım hâkimdir.

¹ Halil İbrahim Şener (2003). *Türk İslâm Edebiyatı*, İstanbul: Rağbet Yayınları, s. 185; Şemseddin Sami (2007). *Kâmûs-ı Türkî*, İstanbul: Çağrı Yayınları, s. 1373; Ferit Devellioğlu (2010). *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat*, Ankara: Aydın Kitabevi, s. 757.

² Bu söz Kur'an-ı Kerim'de Necm Suresi 9. Ayette geçmektedir. *Mi'râc* hadisesi esnasında Hz. Muhammed'in Allah'a ne kadar yakın olduğunu ifade etmek için kullanılmıştır. "*Kâb* yayın ok konulan orta kısımdır, *Kavsey* ise bu noktadan itibaren yayın iki yanındaki uzunluğa denir." (Pala, 2008: 245)

³ İskender Pala (1986). "Mi'râc", *Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi*, C: VI, s. 372.

⁴ Kelime anlamı "Geceleyin yürütme, yürütülme, gönderme"dir. (Bk: Devellioğlu, 2010: 520)

⁵ Ayrıntılı bilgi için bk: <http://kuran.diyanet.gov.tr/Kuran.aspx#17:1>

⁶ Ayrıntılı bilgi için bk: <http://kuran.diyanet.gov.tr/Kuran.aspx#17:60>

⁷ Kelime anlamı "Yıldız"dir. (Bk: Devellioğlu, 2010: 955)

⁸ Ayrıntılı bilgi için bk: <http://kuran.diyanet.gov.tr/Kuran.aspx#53:1>

(Akbaş, 2006: 17) Müellifler anlattıkları konunun mucize olmasından dolayı çok sanatlı dil kullanma eğiliminde olmuşlardır. Genellikle münşeât ve şiir mecmualarında rastlayabildiğimiz *Mi'râciyyelerle*, dönemin geleneği dolayısıyla *Divanlarda* ve *Mesnevilerde* de karşılaşılabilmekteyiz.

Klasik Türk Edebiyatı'nda *Mi'râciyye* kaleme almak yaygın bir durum olduğundan dolayı, edebiyatımızda *Mi'râciyeler* hakkında bir hayli çalışma yapılmış, makaleler, kitaplar, tezler hazırlanmış, bildiriler sunulmuştur. İşte bu çalışmamız da Türk Edebiyatı açısından önemli birer kaynak olan *Mi'râc-nâmeler* üzerine yazılmış olan bu çalışmaları tasnif edip derlemek ve künyelerini liste halinde sıralayarak ilgililere bir bilgi hizmeti sunmak amacıyla hazırlanmıştır. Bu çalışmayı hazırlarken ulaşabildiğimiz kadar çok materyale ulaşmayı amaçladık ve mümkün olduğunda çok bibliyografya ve veri tabanı taraması yaparak bu listeyi meydana getirdik.

Çalışmamıza müstakil olarak yazılan *Mi'râc-nâmeler* dâhil edilirken, *Divanlarda* ve *Mesnevilerde* geçen *Mi'râc-nâmeler* dâhil edilmemiştir. Eser ve makale isimlerine, bariz hatalar hariç olmak kaydıyla, müdahale edilmemiş ve orijinallerine sadık kalınmaya çalışılmıştır. Bibliyografya içerisindeki yazım ve imla farklılıkları bu sebepten kaynaklanmaktadır.⁹ Elimizden geldiğince derlemeye çalıştığımız kaynaklara rağmen, gözden kaçan ya da ulaşamadığımız çalışmalar ve özellikle tezler elbette ki olmuştur. Bu eksiklikler için şimdiden okuyucuların ve araştırmacıların affına sığınuyoruz. Bu eksikliklerin ileriki zamanlarda yapılacak yeni çalışmalarla giderileceğini umut ediyoruz.

I. MÜSTAKİL/KİTAPİÇİ MAKALELER VE ANSİKLOPEDİ MADDELERİ

AKAR, Metin (1981). "Nâyî Osman Dede ve Mi'râciye'si", *Selçuk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, S. 1, s. 1-16.

AKAR, Metin (1985). "Gülşehri'nin Felek-nâme'sinde Mi'râc ve Mu'cize Motifleri", *Konevî Dergisi*, C: II, S. 25, s. 13-16.

AKAR, Metin (1986). "Mi'râc-hânlarımız", *Türk Kültürü Dergisi*, S. 278, s. 374-379.

AKAR, Metin (1992). "Erzurumlu Şair Muhammed Lütfî'nin Mi'râcî'n-Nebî'si ve Mi'râc-nâmelerimiz Arasındaki Yeri", *Türk Kültürü Dergisi*, C: XXX, S. 352, s. 498-504.

AKDOĞAN, Yaşar (1989). "Mi'râc, Mi'râc-nâme ve Ahmedî'nin Bilinmeyen Mi'râc-nâmesi", *Osmanlı Araştırmaları Dergisi*, S. IX, s. 264-310.

AYAN, Hüseyin (1986). "Abdülbâkî Ârif Efendî'nin Mi'râciyyesi", *Selçuk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, S. 2, s. 1-11.

BİLGİN, Orhan (1999). "Aşkî Mustafa Efendi ve Mi'râc-nâmesi", *Prof. Dr. Nihad M. Çetin'e Armağan*, s. 97-116.

BİLKAN, Ali Fuat (2008). "Nâbî'nin Mi'râc-nâme'si", *Divan Edebiyatı Araştırmaları Dergisi*, S. 1, s. 1-8.

ÇAĞATAY, Saadet (1963). "Mi'râcnâme", *Türk Lehçeleri Örnekleri*, Türk Tarih Kurum Basımevi, Ankara, s.175-182.

DEVELİ, Hayati (1998). "Eski Türkiye Türkçesi Devresine Ait Manzum Bir Miracnâme", *İstanbul Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, C: XXVIII, s. 81-229.

DUMAN, Musa (1998). "İbrahim Bey'in Mi'râc-nâmesi", *İstanbul Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, C: XXVII, s. 169-238.

DÜZENLİ, Yaşar (2001). "Sembolizm Açısından İsrâ ve Miraç'a Yeni Bir Yaklaşım Denemesi", *Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, C: 2, S. 1, s. 31-48.

EKİNCİ, Ramazan (2013). "Erzurumlu Osman Sirâceddin'in Hayâl-i Bâl Adlı Mi'râciyesi", *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, S. 26, s. 656-687.

⁹ Miraciyye-Mi'râciye-Mi'râciyye / Mi'râc-nâme-Miracname-Miraçname-Mi'râcnâme... vb. gibi farklılıklar.

ERASLAN, Kemal (1979). "Hakîm Ata ve Mi'râc-nâme'si", *Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Araştırma Dergisi Ahmet Caferoğlu Özel Sayısı*, S. 10, s. 243-304.

ERDOĞAN, Kenan (1999). "Klasik Mi'râciyelerden Farklı Bir Mi'râciye: Said Paşa ve Mi'râciyesi", *Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, S. 12, s. 163-185.

ERDOĞAN, Mehtap (2009). "Türünün Farklı Bir Örneği: Hâkim Mehmed Efendî'nin Müstezâd Nazım Şekliyle Yazdığı Mi'râciyesi", *Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, S. 40, s. 75-117.

ESİN, Emel (1966). "İsrâ Gecesi, Uygur Mi'râcnâme'sinde Cennet Tasvirleri", *Türk Kültürü Dergisi*, S. 47, s. 1039-1049.

ESİR, Hasan Ali (2009). "Anadolu Sahası Mesnevilerinde Miraç Mevzuu", *Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi Hüseyin Ayan Özel Sayısı*, S. 39, s. 683-708.

EZGİ, Suphi (1933). "Mi'râciye (Notası)", *Nazarî, Ameli Türk Musikisi*, Bankalar Basımevi, İstanbul, s. 102-143.

GENCELİ, Ali, "Mi'râc-ı Nebî", *Bugün Gazetesi*, 1.10.1970, s. 5.

HOROVITZ, Steven (1964). "Mi'râc", *Türk İslam Ansiklopedisi*, C: 8, s. 347.

KARA, Mustafa (1998). "Mirâc, Mirâciye ve Bursalı Safiye Hâtun'un Vakfiyesi", *Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, S. VII/7, s. 25-40.

KARAMANLI, Naci (1988). "Mirac Olayı", *Din Öğretimi: Eğitim, Bilim ve Sanat Dergisi*, s. 137-139.

KAYA, Hasan (2014). "Ömer Hâfız-ı Yenişehir-i Fenârî'nin Mi'râciyesi", *Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, S. 9/6, s. 677-718.

KONER, Muhlis (1956). "Mi'râc Nedir?", *Dinyolu Dergisi*, C: 1, S. 8, s. ?.

MİŞKİNİENE, Galina (2011). "Litvanya Tatarlarına Ait El Yazmalarında Bulunan Miraçname", *Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, S. 14, s. 225-239.

NASUHHİOĞLU, Orhan (1974). "Dini Musikimizin Bir Şaheseri Mi'râciye", *Musiki Mecmuası*, S. 292, s. 4-7.

PAKALIN, M. Zeki (1971). "Miraciye", *Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü*, M.E Basımevi, İstanbul, C: III, s. 540-542.

PALA, İskender (1986). "Mirac", "Miraciye (Miraçnâme)", *Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi (Devirler / İsimler / Eserler / Terimler)*, C: VI, Dergâh Yayınları, İstanbul, s. 372-374.

PALA, İskender (1996). "Mirâciye ve Osman Dede", *Şairlerin Dilinden, Ötüken Neşriyat*, İstanbul, s. 168-172.

PARMASIZOĞLU, İsmet (1976). "Mi'râc", *Türk Ansiklopedisi*, C: XXIV, s. 230-231.

REVNAKOĞLU, Cemalettin Server (1954). "Edebiyatımızda Mevlid ve Mi'râciye III", *Yeni Tarih Dünyası*, S. II/17, s. 690-693.

REVNAKOĞLU, Cemalettin Server (1954). "Eski-Klâsik Tasavvuf Edebiyatımızda Mi'râciyeler II", *Yeni Tarih Dünyası*, S. II/16, s. 658-659.

REVNAKOĞLU, Cemalettin Server (1954). "Mevlidin Bugünkü Hâli ve Mir'râciyenin Üstünlüğü IV", *Yeni Tarih Dünyası*, S. II/18, s. 738-739.

REVNAKOĞLU, Cemalettin Server (1954). "Mi'râciye Nasıl Kaleme Alındı? V", *Yeni Tarih Dünyası*, S. II/19-20, s. 765-767.

REVNAKOĞLU, Cemalettin Server (1954). "Mirâciye'nin Diktefon'a Alınması, Bursa ve Üsküdar'da Okunması Münasebetiyle Kutb-i Nâyî Şeyh Osman Dede ve Mi'râciyesi I", *Yeni Tarih Dünyası*, S. II/15, s. 615/616-634.

REVNAKOĞLU, Cemalettin Server, "Üsküdar'da İkinci Mirâciye Töreni Münasebetiyle: Mirâciye ve Mevlid", *Vakit (Yeni Gazete)*, 3.6.1951.

SIR, Ayşe Nur (2013). "Eski Türkiye Türkçesi Devresine Ait Mensur Bir Eser: Risâle-i Mi'râciyye", *Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, S. 8/1, s. 2257-2349.

SIR, Ayşe Nur (2014). "Risâle-i Miraciyye'de İslamî İtikatla İlgili Yer İsimleri", *Acta Turcica (Çevrimiçi Tematik Türkoloji Dergisi)*, Yıl: VI, S. 1-1, s. 1-11.

ŞENTÜRK, Lütfi (1978). "Mirac'da Resûl-i Ekrem (sav.) Allah'ı Gördü mü?", *Diyanet Dergisi*, C: XVII, S. 3-4, s. 133-139.

TANYILDIZ, Ahmet (2013). "Süleymaniye Kütüphanesi'ndeki 1211 Numaralı Na't ve Mi'râciyye Mecmûası", *Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, S. 8/1, s. 525-547.

TEKİN, Başak Burcu (2001). "İstanbul Süleymaniye Kütüphanesi Resimli El Yazmalarındaki Miraç Tasvirlerine Bakış", *Prof. Dr. Zafer Bayburtluoğlu Armağanı: Sanat Yazıları (Hzl. Mustafa Denктаş - Yıldray Özbek)*, Kayseri, s. 537-549.

TÜRKOĞLU, Serkan (2013). "Mehmet Fevzî Efendi ve Kudsîyyü's-Sirâc Fî Nazmî'l-Mi'râc Adlı Eseri", *Turkish Studies-International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, S. 8/13, s. 1617-1644.

UZUN, Mustafa (2005). "Mi'râciyye", *Diyanet İslam Ansiklopedisi*, C: XXX, Türk Diyanet Vakfı Yayın Matbaacılık, İstanbul, s.135-140.

YAVUZ, Kemal (1999). "Anadolu'da Başlayan Türk Edebiyatında Görülen İlk Miraçnâmeler: Âşık Paşa ve Mi'râc-nâmesi", *İlmî Araştırmalar Dergisi*, S. 8, s. 247-266.

YAVUZ, Salih Sabri (2005). "Mi'râc", *Diyanet İslam Ansiklopedisi*, C: XXX, Türk Diyanet Vakfı Yayın Matbaacılık, İstanbul, s. 132-135.

YEKBAŞ, Hakan (2011). "Sarihatipzadelerden Numan Efendi ve Bilinmeyen Miraciyesi", *Kültür Tarihimize Sivash Bir Aile: Sarihatipzadeler*, Buruciye Yayınları, Sivas, s. 233-271.

YILDIRIM, İsmail (2014). "Kerkükî Abdüsettâr Efendi ve Mi'râciyye'si", *Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, S. 9/6, s. 1163-1180.

II. KİTAPLAR VE YAZMA ESERLER

ACARA, Tacettin (1948). *Mi'râcnâme*, Ankara: Dil Tarih Coğrafya Fakültesi BT.

AKAR, Metin (1987). *Türk Edebiyatında Manzum Mi'râc-nâmeler*, Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları.

BAHAEDDİN, Mehmed (h. 1341). *Mi'râciye*, Amasya: Matbaa-i Livâ.

ÇIKMAN, Zeki (1977). *Mi'râc ve Hamidullah, İmanımızla Oynamayınız*, İstanbul: Murat Matbaası.

FÂİZ, Seyyid Muhammed (h. 1307). *Mi'râciye*, Süleymaniye Kütüphanesi.

FEVZÎ, Muhammed (b.t.). *Kudsîyyü's-Sirâc Fî Nazmî'l-Mi'râc*, İstanbul: İstanbul Millet Kütüphanesi.

GEYLÂNÎ, Abdülkâdir (1974). *Mi'râc Gecesinde Doğan Güneş*, Tercüme: İ. Hakkı Uca, Konya: M.N. Gücüyener Matbaası.

GÜNDÜZ, Şinasi vd. (1996). *Dinlerde Yükseliş Motifleri ve İslam'da Miraç*, Ankara: Vadi Yayınları.

HATAYÎ (b.t.). *Mi'râciye*, İstanbul: İstanbul Millet Kütüphanesi.

KERKÜKÎ, Seyyid Abdüsettâr (h. 1326). *Mi'râciye Divanı*, İstanbul: İbrahim Efendi Matbaası.

KİRMAN, Alâeddin (b.t.). *Süleyman Nahif'nin Mi'râciye'si*, İstanbul: İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Kitaplığı.

- KÖKSAL, M. Âsım (1954). *Mi'râc Gecesi*, Ankara: Diyanet İşleri Reislîği Yayınları.
- MAHMUD Efendi (b.t.). *Mi'râciye*, İstanbul: Üsküdar Hacı Selim Ağa Kütüphanesi.
- Mal' Hatun Dostluk ve Kültür Derneği (1999). *Mi'rac Sempozyumu*, Mal' Hatun Dostluk ve Kültür Derneği Kitapları Dizisi 7, Eskişehir: Seha Yayınevi.
- MECİDÎ (b.t.). *Mi'râciye*, İstanbul: İstanbul Üniversitesi Kütüphanesi.
- MOLLAİBRAHİMOĞLU, Süleyman (1991). *Mi'rac Gerçeği*, İstanbul: (b.y.).
- MOLLAOĞLU, Mehmet (b.t.). *Mirac ve Türkçe Divanlarda Miraciyeler*, İstanbul: İstanbul Üniversitesi Kütüphanesi.
- NAHİFÎ, Süleyman (b.t.). *Miracü'n-n-Nebî*, İstanbul: Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesi.
- NAİM (b.t.). *Mirâciye*, İstanbul: İstanbul Millet Kütüphanesi.
- NÂMÎ (b.t.). *Mi'râciye*, Ankara: Milli Kütüphane.
- NÂYÎ, Osman Dede (h. 1310). *Mi'râcü'n-Nebî*, Neşreden: Eş-Şeyh Ali Galib, İstanbul: Şirket-i Mürettebiye Matbaası.
- ÖZDEMİR, Hikmet (1984). *Mi'rac*, İstanbul: Gonca Yayınevi.
- POYRAZ, İrfan (2007). *İsmail Hakkı Bursevî Mi'râciye*, İstanbul: Sır Yayıncılık.
- SERVET, Hasan (h. 1265). *Tahmis-i Servet Ber-Mi'râciye-i Sâbit*, İzmir: (b.y.).
- SEYİDHAN, Kenan (b.t.). *Süleyman Nahîfi Mi'râciyesi*, İstanbul: İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Kitaplığı.
- SEYYİDÎ (b.t.). *Derbeyây-ı Kıssa-i Mi'râc*, Ankara: Ankara Cebeci Halk Kütüphanesi.
- SİRRÎ, Abdülbaki Dede (1317). *Manzume-i Mi'râc*, Nâşiri: Tahirü'l-Mevlevî, İstanbul: Asır Matbaası.
- ŞEYHÜLİSLAM Dürrîzâde Mustafa Efendi (b.t.). *Tercemetü's-Salât Mi'râcü'l-Ârifin*, İstanbul: Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesi.
- TATÇI, Mustafa ve KURNAZ, Cemal (2013). *Muslihüddin Vahyî / Mi'râcü'l-Beyân / Mi'râc'ın Tasavvufî Boyutu*, İstanbul: Kırkambar Yayınları.
- TATLI, Bekir (2008). *Âyet ve Hadislerde İsrâ ve Miraç Olayı*, Adana: (b.y.).
- VEYSÎ (h. 1245). *Dürretü't-Tâc Fî Sâhibü'l-Mi'râc*, Mısır: Bulak Matbaası.
- YENİŞEHRÎ, Hâfız Ömer (b.t.). *Mi'râciye*, İstanbul: İstanbul Millet Kütüphanesi.
- YILDIZ, Alim (2011). *Lâmiî Çelebi'nin Mi'râciyeleri, Bursalı Lâmiî Çelebi ve Dönemi*, Editör: Bilal Kemikli ve Süleyman Eroğlu, Bursa: Bursa Büyükşehir Belediyesi Yayınları.
- YILDIZ, Ramazan (1976). *Peygamberimizin İsrâ ve Mi'râc Mucizesi*, İstanbul: Fatih Matbaası.
- ?- (b.t.). *Kitâb-ı Mi'râc*, İstanbul: Süleymaniye Kütüphanesi.
- ?- (b.t.). *Mirâc Beyân İder*, İstanbul: Beyazıt Genel Kütüphanesi.
- ?- (b.t.). *Mirâc Gicesi Olduğınun Hikmetin Beyan İder*, İstanbul: Süleymaniye Kütüphanesi.
- ?- (b.t.). *Mirâcnâme*, İstanbul: Süleymaniye Kütüphanesi.
- ?- (b.t.). *Risâle Fî Medhi Mirâc*, İstanbul: Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesi.

III. BİTİRME/YÜKSEK LİSANS/DOKTORA TEZLERİ

- AKBAŞ, Sıddıka (2006). *Süleyman Nahîfi'nin Mi'râciyesi (Metin-Muhtevâ-Tahlil)*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- ÇİMEN, Sema (2010). *15. Yüzyıla Ait Anonim Bir Mi'râc-nâme (Transkripsiyonlu Metin)*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü.

GÜZELİŞİK, Gülten Feşel (1996). *Şeyyad Hamza Mi'râc-nâme*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü.

HACİHALİLOĞLU, Enver (2006). *Bir Eski Anadolu Metni (Mirac-ı Nebi) Üzerinde Gramer İncelemesi (Giriş-İnceleme-Metin-Sözlük-Tıpkıbasım)*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

İZ, Fahir (1938). *Miraç-nâme*, Yayınlanmamış Bitirme Tezi, İstanbul: İstanbul Üniversitesi Türkiyat Enstitüsü.

ÖZDEMİR, Sema (1996). *Aksaraylı İsa'nın Miraciyesi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü.

SERTKAYA, Osman Fikri (1968). *Mi'râc-nâme: Metin-İndeks*, Yayınlanmamış Bitirme Tezi, İstanbul: İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi.

TATLI, Bekir (2000). *Kütüb-i Sitt'e İsrâ ve Mi'râc Hadisleri*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

ÜNAL, Sadettin (b.t.). *Süleyman Nahifî, Miraciye*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul: İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi.

IV. BİLDİRİLER

AKAR, Metin (1983). "Yunus Emre'nin Şiirlerinde Mi'râc ve Mi'râc Motifleri", XXIII. Türk Dil Bayramı, 3-4 Haziran 1983, Karaman.

AKAR, Metin (1987). "Mi'râc Hadisesinin Türk Halk Şiirine Yansıması", III. Milletler Arası Türk Folklor Kongresi Bildirileri, Ankara.

ÇİÇEK, Yakup (1995). "Kur'an'da İsrâ ve Mi'râc", Mi'râc Sempozyumu, 17 Aralık 1995, Eskişehir.

ERAYDIN, Selçuk (1995). "Mi'râc'ın Tasavvufî Mahiyeti", Mi'râc Sempozyumu, 17 Aralık 1995, Eskişehir.

KURNAZ, Cemâl (2000). "Kastamonulu Muslihüddin Vahyî ve Mi'râc'ü'l-Beyân'ı", Birinci Kastamonu Kültür Sempozyumu, 21-23 Mayıs 2000, Kastamonu.

TEMEL, Ali Rıza (1995). "Hadislerle Mi'râc", Mi'râc Sempozyumu, 17 Aralık 1995, Eskişehir.

UZUN, Mustafa (1995). "Edebiyatımızda ve Musikimizde Miraciyeler", Mi'râc Sempozyumu, 17 Aralık 1995, Eskişehir.

KAYNAKÇA

AKBAŞ, Sıddıka (2006). "Süleyman Nahifî'nin Mi'râciyesi (Metin-Muhtevâ-Tahlil)", Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.

DEVELLİOĞLU, Ferit (2010). *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat*, Aydın Kitabevi, Ankara.

HACİHALİLOĞLU, Enver (2006). "Bir Eski Anadolu Metni (Mirac-ı Nebi) Üzerinde Gramer İncelemesi (Giriş-İnceleme-Metin-Sözlük-Tıpkıbasım)", İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.

KARDAŞ, Sedat (2013). "Edebi Tür ve Tarz Açısından Tevbe-nâmeler ve Lebîb Divanı'nda Yer Alan Tevbe-nâme Örneği Üzerine Değerlendirmeler", *Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, S. 8/13, s. 1175-1187.

PALA, İskender (1986). "Mirac", "Miraciye (Miraçnâme)", *Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi (Devirler / İsimler / Eserler / Terimler)*, C: VI, Dergâh Yayınları, İstanbul, s. 372-374.

PALA, İskender (2008). *Ansiklopedik Divan Şiiri Sözlüğü*, Kapı Yayınları, İstanbul.

SAMİ, Şemseddin (2007). *Kâmûs-ı Türkî*, Çağrı Yayınları, İstanbul.

ŞENER, Halil İbrahim (2003). *Türk İslâm Edebiyatı*, Rağbet Yayınları, İstanbul.

<http://kuran.diyaret.gov.tr/meal.html>